

Yttrande från Regionkommittén om "Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet – Mot en temainriktad strategi för hållbar användning av naturresurser"

(2004/C 121/11)

REGIONKOMMITTÉN HAR AVGETT DETTA YTTRANDE med beaktande av

Europeiska kommissionens meddelande "Mot en temainriktad strategi för hållbar användning av naturresurser" (KOM(2003) 572 slutlig),

Europeiska kommissionens meddelande om "Styrelseformerna i EU" (KOM(2001) 428 slutlig),

Europeiska kommissionens beslut av den 1 oktober 2003 att i enlighet med artikel 265 första stycket i EG-fördraget rådfråga Regionkommittén i denna fråga,

ordförandens beslut av den 27 januari 2004 att ge utskottet för hållbar utveckling i uppdrag att utarbeta ett yttrande i ärendet,

kommissionens rekommendation till 2002 års allmänna riktlinjer för medlemsstaternas och gemenskapens ekonomiska politik (KOM(2002) 191 slutlig),

definitionen av begreppet "hållbar utveckling" i Amsterdamfördraget,

meddelandet från kommissionen om "Hållbar utveckling i Europa för en bättre värld: En strategi för hållbar utveckling i Europeiska unionen" (kommissionens förslag till Europeiska rådet i Göteborg) (KOM(2001) 264 slutlig),

meddelandet från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén: "Mot ett globalt partnerskap för hållbar utveckling" (KOM(2002) 82 slutlig),

Regionkommitténs yttrande om kommissionens meddelande om Europeiska gemenskapens sjätte miljöhandlingsprogram "Miljö 2010: Vår framtid – vårt val – Sjätte miljöhandlingsprogrammet" och förslaget till Europaparlamentets och rådets beslut om gemenskapens miljöhandlingsprogram för perioden 2001–2010 (KOM(2001) 31 slutlig – CdR 36/2001 fin ⁽¹⁾),

Regionkommitténs yttrande om meddelandet från kommissionen till rådet och Europaparlamentet om "Integrerad produktpolitik – Miljöpåverkan ur livscykelperspektiv" (KOM(2003) 302 slutlig – CdR 159/2003 fin ⁽²⁾),

Regionkommitténs yttrande om meddelandet från kommissionen: "Mot en temainriktad strategi för förebyggande och återvinning av avfall" (KOM(2003) 301 slutlig – CdR 239/2003 fin ⁽³⁾),

Europeiska kommissionens grönbok "Mot en europeisk strategi för trygg energiförsörjning" (KOM(2000) 769 slutlig),

meddelandet från kommissionen till rådet, Europaparlamentet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om "En europeisk strategi för miljö och hälsa" (KOM(2003) 338 slutlig),

meddelandet från kommissionen till rådet och Europaparlamentet om "Europeiska gemenskapens strategi för biologisk mångfald" (KOM(1998) 42 slutlig) och meddelandet från kommissionen till rådet och Europaparlamentet om "Åtgärdsplaner för biologisk mångfald" (KOM(2002) 162 slutlig),

Regionkommitténs utkast till yttrande (CdR 11/2004 rév. 1) som antogs av utskottet för hållbar utveckling den 5 mars 2004 (föredragande: Cormick Keenan McChord, ordförande i Stirling Council, (UK-PSE).

⁽¹⁾ EGT C 357, 14.12.2001, s. 44.

⁽²⁾ EGT C 73, 23.3.2004, s. 51.

⁽³⁾ EGT C 73, 23.3.2004, s. 63.

och av följande skäl:

- 1) Det står klart att den nuvarande resursförbrukningen med de följderna får för miljön och befolkningen i Europa och övriga världen inte kan fortgå.
- 2) För att man skall kunna minska följderna av resursförbrukningen och uppnå en mer hållbar konsumtion inom unionen behövs det en långsiktig strategi som är förenlig med EU:s politik för hållbar utveckling.
- 3) Lokala och regionala myndigheter befinner sig i en unik position när det gäller att påverka användningen av naturresurserna. Detta kan ske genom en rad åtgärder, t.ex. avfallshantering och planering, och genom att genomföra lokala åtgärder i syfte att skydda naturresurserna och påverka konsumtions- och produktionsmönstren.
- 4) Det är mycket viktigt att man i strategin fastställer prioriteringar och konkreta åtgärder som leder fram till en mer hållbar användning av resurserna. För detta krävs att den ekonomiska tillväxten frikopplas från miljöpåverkan och de sociala konsekvenserna samt från resursanvändningen. Syftet med detta är att minska inverkan på miljön, att ta itu med utarmningen och försörjningstryggheten beträffande icke-förnybara resurser samt att förhindra ytterligare förstörelse och utarmning av förnybara resurser. Strategin bör också leda till social integrering och rättvisa miljövillkor inom EU samt beakta de fattigare ländernas (inklusive kandidatländernas) resursbehov och skapa rättvisa mellan generationerna. Strategin förutsätter en utvärdering av politiken och kunskapsinsamling, inklusive en ändring av konsumentvanorna och en integrering och anpassning av politiken. På grund av sin "unika roll" (Agenda 21, kapitel 28) bör de lokala myndigheterna vara en av huvudaktörerna när det gäller att främja EU-projekt på lokal nivå.
- 5) För att säkerställa att dessa mål uppnås måste man i strategin erkänna betydelsen av den ekonomiska politiken och skattepolitiken. De externa kostnaderna bör inkluderas (så att förorenaren betalar), och denna åtgärd bör förstärkas med hjälp av lämpliga skattemässiga åtgärder och en strategi för offentlig upphandling.

Yttrandet antogs enhälligt vid Regionkommitténs 54:e plenarsession den 21–22 april 2004 (sammanträdet den 22 april).

1. Regionkommitténs ståndpunkt

Kommitténs bedömning

1.1 Regionkommittén välkomnar kommissionens meddelande som ett första steg mot en temainriktad strategi för hållbar förvaltning och användning av naturresurser ("strategin"), som efterlystes i EU:s sjätte miljöhandlingsprogram. Centralt i detta sammanhang är att man erkänner att resursanvändningen behöver förvaltas och minskas om målen i EU:s strategi för hållbar utveckling skall kunna uppnås.

1.2 Kommittén gläder sig över att det överordnade målet för strategin är att frikoppla miljöpåverkan från den ekonomiska tillväxten, och över att strategin därför bör "inriktas på att minska miljöpåverkan och därmed underlätta för växande ekonomier att använda resurserna effektivt, både ekonomiskt och miljömässigt".

1.3 ReK är medveten om att uppnåendet av detta mål kommer att vara en tidskrävande process och välkomnar därför att strategin föreslås omspänna 25 år i syfte att ge de berörda aktörerna möjlighet att anpassa sina strategier och processer "för att utveckla och tillämpa produktions- och konsumtionsmönster med mindre miljöpåverkan".

1.4 Kommittén stöder det breda synsättet som omfattar kunskapsinsamling samt utvärdering och integrering av politiken, instämmer särskilt i att utbildning och ökad medvetenhet

är av stor betydelse och betonar behovet av att prioritera samtidigt som man beaktar de största behoven av miljömässiga förbättringar vad gäller resursanvändning.

1.5 ReK instämmer i att följderna av att använda icke-förnybara resurser för närvarande är av största betydelse, men anser att det också är viktigt att man är medveten om de risker utarmningen av de icke-förnybara resurserna innebär för den hållbara utvecklingen, i synnerhet med beaktande av de europeiska resursernas begränsningar, försörjningstryggheten och de geopolitiska riskerna.

2. Regionkommitténs rekommendationer

Kommitténs bedömning

2.1 Regionkommittén föreslår att strategin entydigt presenteras som en grundval för hållbar utveckling, med återverkningar som sträcker sig från en omstrukturering av den ekonomiska politiken och skattepolitiken till en politik beträffande klimatförändring. Den bör inte presenteras mer begränsat som enbart en del av miljöpolitiken eller avfallshanteringen (även om dessa utgör en nödvändig del av strategin). Detta skulle stå i strid mot Cardiffprocessen, genom vilken man strävar efter att öka integreringen av miljöfrågor i andra politikområden, samt medföra en risk för att strategin marginaliseras.

2.2 Kommittén yrkar på att frikopplingen inte skall ses enbart som något som möjliggör en fortsatt ekonomisk tillväxt utan att det uppstår en utarmning av resurserna eller en negativ miljöpåverkan. Miljön, ekonomin och samhället är fortsättningsvis beroende av varandra. Ekonomisk tillväxt, och i synnerhet teknisk innovation måste utnyttjas för att minska resursanvändningen och öka resurseffektiviteten om möjligt genom återhämtning och återvinning samt genom att uppmuntra till användning av förnybara resurser, och minska miljöskadorna. Det skall inte "upprätthållas en jämvikt" mellan "de tre pelarna inom hållbar utveckling: ekonomisk tillväxt, sociala framsteg och miljöns kvalitet", utan dessa skall anpassas till varandra och samordnas.

2.3 Kommittén hoppas därför att den ekonomiska politikens och skattepolitikens betydelse erkänns i högre grad. Målet bör vara att inkludera de externa kostnaderna, så att förorenaren betalar, och denna åtgärd bör förstärkas med hjälp av lämpliga skattemässiga åtgärder och en strategi för offentlig upphandling.

2.4 Kommittén anser att strategin bör behandla social integrering och rättvisa miljövillkor. Man bör fullt ut beakta de följder strategin får för olika samhällsgrupper och se till att de negativa effekterna inte på ett oproportionerligt sätt drabbar dem som har de sämsta förutsättningarna att klara av dem samt att strategin kompletterar de gemenskapsåtgärder som vidtas för att bekämpa diskriminering och social utestängning.

2.5 ReK anser att man bör lägga större tonvikt på frågor i anslutning till utvidgningen och den internationella dimensionen. Strategin bör bekräfta stödet till världstoppmötets handlingsplan, och betona att en hållbar användning av resurserna i Europa skall ses mot bakgrund av det ökade behovet av resursanvändning i de fattigare länderna och bland människor

som lever i fattigdom. I strategin bör man tillämpa synsättet i Kyotoprotokollet enligt vilket tillväxt tillåts i de fattigare länderna (inklusive kandidatländerna), samtidigt som den globala maximala kapaciteten beaktas och länder leds bort från en ohållbar resursanvändning och resursintensitet.

2.6 ReK yrkar på att man i det långsiktiga perspektivet också skall beakta rättvisa mellan generationerna. Med beaktande av det långsiktiga och globala perspektivet bör man med hjälp av strategin ta itu med utarmningen och försörjningstryggheten beträffande icke-förnybara resurser samt förhindra förstörelsen och utarmningen av förnybara resurser, inklusive biologisk mångfald, fiskbestånd och kolsänkor.

2.7 Kommittén framhåller att man vid fastställandet av prioriteringarna bör beakta resursernas begränsningar, de resurser som är skadligast för miljön och gränsen för vad naturen klarar av.

2.8 Regionkommittén föreslår att de lokala och regionala myndigheternas roll i strategin erkänns vid sidan av andra offentliga organs roll med tanke på deras engagemang inom sådana områden som planering, avfall, skydd av den biologiska mångfalden och livsmiljöerna på lokal nivå, transport och utbildning.

2.9 Regionkommittén uppmanar Europeiska kommissionen att i sina förslag ta vederbörlig hänsyn till subsidiaritetsprincipen. Åtgärder på lokal nivå, bland annat lokala Agenda 21, utgör ofta den starkaste drivkraften för att skydda naturresurser. Politiken måste utformas på ett sådant sätt att de lokala och regionala myndigheterna så flexibelt som möjligt kan vidta åtgärder på lokal nivå, utan att begränsas av politik som genomförs på andra nivåer.

Bryssel den 22 april 2004

Regionkommitténs

ordförande

Peter STRAUB